

visie doet dit in geen enkel opzicht afbreuk. Voor Rotterdam als wereldhaven heeft hij gevochten zolang hem de tijd gegund was.

Het is niet doenlijk hier, in aansluiting op de vermelding der havenplannen, de ontwikkeling van de kademuurbouw in De Jongh's periode uiteen te zetten. Vermeld worde slechts dat hij niet schroomde in zijn laatste jaren als directeur de mogelijkheid van zg. caissonbouw te onderzoeken en toe te passen, ter vervanging van de kademuurconstructie op rijzendam. Ook hierbij gaf de toekomst hem gelijk en gaf zijn geest, ook met het klimmen der jaren, blijk van een niet verminderde helderheid.

Ook op het terrein van de eigenlijke publieke werken heeft De Jongh in Rotterdam blijvende sporen nagelaten, zij het ook dat de Tweede Wereldoorlog en de daarop volgende periode van wederopbouw weer veel daarvan teniet heeft gedaan.

In 1881 bouwde hij de Keizersbrug en de Soetenbrug, van 1882-'84 de Plan C-brug, in 1881-'82 de Stokkenbrug, in 1882 de Oostbrug en de Jan Kuitenbrug, van 1885-'86 de Spanjaardsbrug, van 1888-'90 de Nieuwe Leuvenbrug, in 1892-'93 de Scheluwebrug, in 1894-'95 de Rottebrug en tussen 1898 en 1903 de vaste bruggen over de Wijnhaven en de Scheepmakershaven.

Nadat De Jongh, in overleg met de directies van de Gasfabrieken en de Handelsinrichtingen een plan voor de opwekking van electriciteit zowel voor de krachtoverbrenging als voor verlichting had opgesteld, verwierp de Raad in januari 1893 een voorstel van B. en W. om daarover nog eens een oordeel van een commissie van deskundigen in te winnen – met een stemmenverhouding van 17 tegen 16, u kunt zich de spanning voorstellen! – en besloot in juni d.a.v. de eerste kredieten voor een electriciteitsfabriek aan de Wilhelminakade te voteren. Ze werd in 1894 in gebruik genomen; een jaar later kwam het accumulatorenstation aan de Coolvest gereed. In het begin van de nieuwe eeuw moesten al plannen worden gemaakt voor de centrale aan de Schiehaven. Ook daarmee werd duidelijk over een drempel in de nieuwe tijd gestapt.

Tien jaar eerder had de Raad reeds besloten de gasfabricage geheel in gemeentehanden te nemen – ook al een hardnekkig verdedigde gedachte van De Jongh.

Vermelden wil ik nog de bouw van de Vismarkt, de bouw van een nieuw abattoir, de bouw van het Gymnasium aan de Coolvest, de Ziekenhuisplannen in aansluiting aan Rose's ziekenhuis aan de